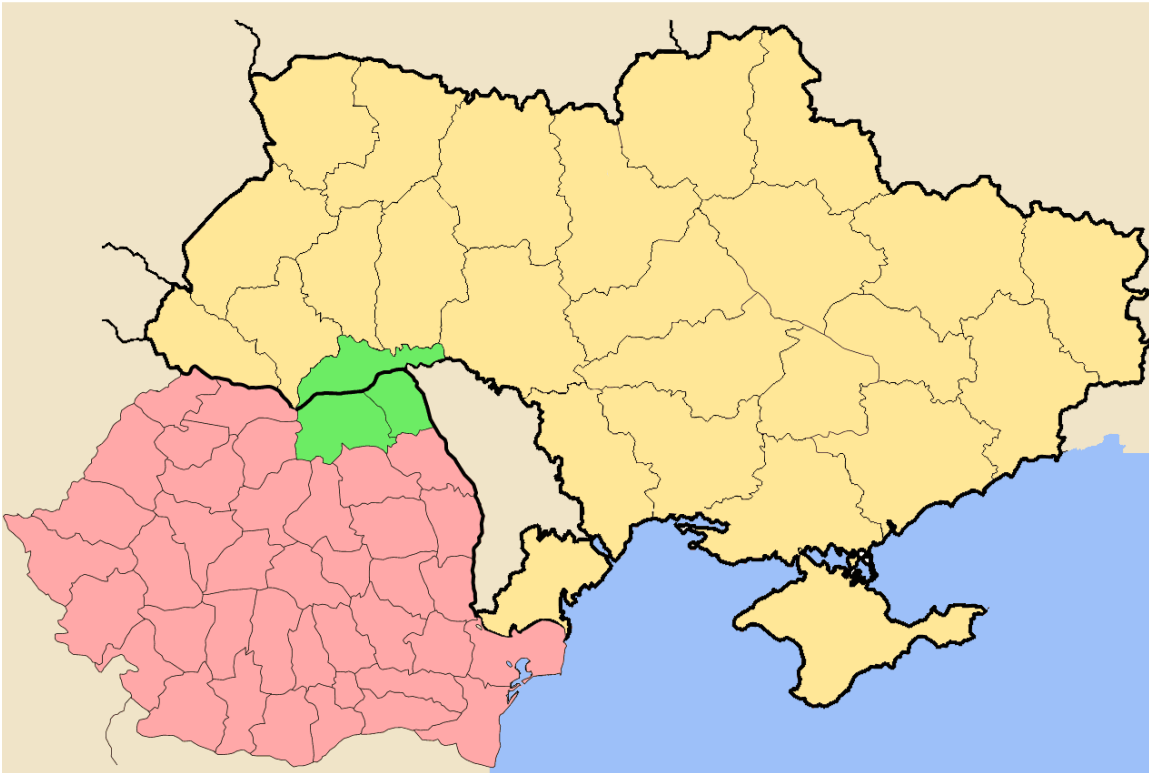

*Лекція #158:
Закарпатська Україна і Буковина, 1919 - 1939*

Історичний огляд

- Ці дві етнічні частини України, це одинокі території які майже постійно під чужою владою ще від княжих часів.

ІСТОРІЯ

- Закарпаття захопили мадярські королі після смерті Володимира Великого (1015 р.), і володіли над цією територією аж до кінця Першої Світової Війни в 1918 р.
- Після вбивства Короля Галицько-Волинського Князівства, Юрія II в 1340 р., Буковина попала під володіння молдовських князів, які протягом століть боролися проти Угорщини і Польщі. З половиною 16-го століття, Молдовське князівство стало васалом Османської Туреччини (Ottoman Turkey), а після 1774 р. стала частиною Австро-Угорської Імперії.
- Буковина залишилася частиною Австро-Угорщини до закінчення Першої Світової Війни, коли Румунія силою захопила територію. Буковина стала частиною Румунії аж до червня 1940, коли СРСР приєднав Буковину та Бесарабію до УРСР.

Закарпаття 1918-1939

- З кінцем війни, Закарпаття добровільно ввійшла в склад нової держави – Чехословацької Республіки (ЧСР).
- Після війни, Чехословаччина виграла свою незалежність, і населення вибрало демократично-республіканську систему урядування, де всі меншості мали права у державі яка була спілкою двох народів – чехів і словаків.
- Хоча ЧСР давало українцям широкі права релігії, культури, політичного голосу і навіть автономії, стан українців не був найкращим, тому що:
 - Господарська промисловість лишилася в 19-тому столітті, без нової техніки, без нових засобів та фінансів
 - Широке перенаселення (overpopulation) яке підсилювало бідноту населення

ІСТОРІЯ

- Постійна боротьба між «русинами» (українці які вважають себе окремим народом, і які переважно стараються з'єднатися із російським народом в одну слов'янську родину) і українцями, які боролися за автономію та релігійні і культурні права.
- У вересні 1938 р. Гітлер відібрав німецькі частини Чехословаччини, спричинюючи політичну кризу в ЧСР, і парламент у Празі змінив форму уряду на Федеративну Республіку трьох народів – чехів, словаків та українців.
- Закарпатська Україна стала автономною республікою в ЧСР, із власним вибраним парламентом і урядом, якого очолив от. др. Августин Волошин.

- 6 місяців пізніше, у березні 1939, Гітлера війська, разом із мадярськими військами, напали на Чехословаччину, і прилучив до Третього Райху Богемію і Моравію. Словаччина проголосила свою незалежність.
- Закарпатська Україна теж проголосила свою незалежність 15-го березня, 1939.

ІСТОРІЯ

- Угорщина відразу вимагала щоб Закарпатська Україна піддалася під управління фашистського уряду в Будапешті. Український уряд відкинув вимоги мадярів, але слабкі збройні сили Закарпатської України (колишні вояки УСС і УГА, пластуни, члени ОУНБ) не були спроможні встояти проти німцями вишколеного і озброєного угорського війська.

- Угорські війська в Хусті, 18 березня 1939
- Війна тривала всього тиждень. Угорці прогнали український уряд із столиці до 18-го березня і до кінця місяця, от. др. Августин Волошин і уряд виїхав до Румунії.
- Деякі збройні загони діяли проти угорців до кінця травня 1939 р.
- В захисті Запорізької Січі, як назвали українці нову державу, загинуло між 2 а 6,500 українських вояків.

ІСТОРІЯ

Буковина 1918-1940

- З кінцем Першої Світової Війни, Румунія напала на Буковину, і збройними силами перебрала територію.
- В 1920, договір миру, підписаний в Сен-Жермен Франції, признав цілу територію Буковини до Румунського королівства.
- Протягом 10-тих років, румуни тримали стан облоги (marshal law) в Буковині, відбираючи всі права українців на політичний голос, самоуправління, релігійну та культурну ідентичність.
- Українських урядовців (bureaucrasy) і правників (elected officials) звільнено із праці та замінено румунами.
- Почато агресивну і все цільну (all encompassing) програму «румунізації», яка включала:
 - Закрито українські школи і бібліотеки
 - Всі публічні школи мусіли викладати виключно румунською мовою
 - Заборонено українські політичні партії
 - Закрито більшість українських товариств і громадських організацій
 - Обмежено доступ до вищих шкіл українцям
 - Обмежено соціальний поступ українцям, таким чином старалися придушити націоналістичні напрямки населення.